

Green Deal Eiwitshift gaat voor een duurzaam voedingspatroon

Het Departement Omgeving lanceert op 26 april 2021 samen met Vlaams minister van Omgeving Zuhair Demir en 64 partners de 'Green Deal Eiwitshift op ons bord'. Het doel van deze Green Deal is de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitrijke producten in ons voedingspatroon te verbeteren. De eiwitshift streeft naar een milieuverantwoord en gezond voedingspatroon. Een eiwitshift houdt ook economische kansen in die met het sterke Vlaamse innovatiepotentieel voor het grijpen zijn. Deze Green Deal wordt getrokken door het Departement Omgeving dat de krachten bundelt met partners uit het voedselsysteem. "De focus van deze Green Deal op consumptie van eiwitten is erg belangrijk met het oog op een duurzaam en toekomstgericht voedselsysteem", aldus minister Demir.

De aandacht voor duurzame voedselsystemen is erg groot, zowel in Vlaanderen als op internationaal vlak. De Europese Commissie publiceerde in 2020 de 'Boer tot Bord Strategie' (Farm to Fork Strategy) en de Vlaamse regering heeft zich tot doel gesteld een sterk Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen. Het uitwerken van een eiwitstrategie van veld tot bord draagt daartoe bij. De 'Green Deal Eiwitshift op ons bord' sluit aan bij de Europese en Vlaamse ambities rond voedselbeleid en draagt als concrete actie bij aan de Vlaamse eiwitstrategie.

Eiwitten in ons voedsel

Eiwitten zijn onmisbaar als bouwstof voor het lichaam in groei, voor het aanmaken van bloedcellen, enzymen en hormonen en voor het onderhoud en herstel van lichaamsweefsels. Voedingsmiddelen die rijk zijn aan eiwitten kunnen van dierlijke (vlees, vis, zeevruchten, insecten, melk en melkproducten, eieren), microbiële (fungi, bacteriën en microalgen) of plantaardige herkomst (granen, peulvruchten, noten, zaden) zijn. Eén van de grote uitdagingen voor ons voedingspatroon is de verhouding te verbeteren tussen dierlijke en plantaardige of alternatieve eiwitbronnen. Die verhouding is vandaag zowel op het vlak van milieu als gezondheid niet optimaal.

Eiwitshift op ons bord

Het voedsel is in Vlaanderen van hoge kwaliteit en de Vlaming eet in het algemeen vrij divers, maar ons voedingspatroon legt ook een zware druk op het leefmilieu en op de eigen gezondheid door een te hoog aandeel in dierlijke producten en zogenaamde lege calorieën (producten met een hoge energieaanbreng en lage nutritionele waarde). Daarnaast eet de gemiddelde Vlaming niet alleen te veel, maar ook te weinig groenten, fruit, granen en peulvruchten.

Algemeen bekeken hebben dierlijke producten een grotere milieuoetafdruk dan plantaardige eiwitbronnen zoals peulvruchten, granen en sommige andere vleesvervangers. Hoewel de voetafdruk van producten en productiemethodes sterk varieert, is de milieuwinst van voedingspatronen met minder dierlijke producten behoorlijk.

In een meer plantaardig en een minder dierlijk eetpatroon, halen we een kleiner percentage eiwitten uit dierlijke producten en een groter percentage uit plantaardige producten – en eten we over het algemeen dus meer plantaardige producten en minder dierlijke producten. Die evolutie wordt de eiwitshift genoemd. Vandaag is de verhouding ongeveer 60/40 (dierlijke/plantaardige eiwitbronnen). Het doel is om de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten in de Vlaamse consumptie te verbeteren met het zicht op een verhouding van 40/60 dierlijke/plantaardige eiwitten tegen 2030. De Green Deal Eiwitshift die vier jaar loopt, wil bijdragen aan die doelstelling.

“Vanuit de overheid gaan we niemand met het vingertje zeggen wat wel of niet op hun bord terecht mag komen, maar we werken enorm aan bewustwording zodat mensen weloverwogen hun eigen keuzes kunnen maken. Deze Green Deal brengt verschillende doelstellingen samen: we werken aan een lagere milieu-impact én tegelijkertijd aan een betere gezondheid. Hierbij valoriseren we economische opportuniteiten door het aanwezige innovatiepotentieel in Vlaanderen ten volle te benutten. Dit wordt goed weerspiegeld door de initiatiefnemers van deze Green Deal”, zegt Vlaams minister van Omgeving Zuhair Demir.”

Voedingsgewoonten veranderen

Om de doelstelling van de eiwitshift naar de praktijk te brengen, worden inzichten samengebracht over voedingsgewoonten en routines in Vlaanderen.

“We maken werk van het doorgronden van de voedselroutines die actief zijn in Vlaanderen. Op basis daarvan kunnen we, samen met alle deelnemers van de Green Deal, gericht werk maken van een eiwitshift met een positieve impact op verschillende domeinen”, verduidelijkt Kristof Rubens van het Departement Omgeving, de initiatiefnemer van deze Green Deal.

De Green Deal biedt een platform om een diverse set van partners samen te brengen. Ketenpartners uit de landbouwsector, de voedselverwerkende nijverheid, de retail- en cateringsector zijn vertegenwoordigd. De Green Deal pakt ook uit met partners die een rol spelen in het bredere voedselsysteem: kennisinstellingen, onderzoeksgroepen, ngo's, beroepsorganisaties en (lokale) overheden.

“Naast de consument zelf, spelen verschillende actoren in het brede voedselsysteem een belangrijke rol in deze routines. Ze geven de routines vorm en sturen ze door middel van hun communicatie en aanbod. Om een impact te kunnen hebben, hebben we dan ook verschillende partners nodig uit het brede voedselsysteem”, benadrukt Kristof Rubens.

Start maken van het verhaal rond de eiwitshift

Met 64 deelnemers kan de Green Deal rekenen op een sterk partnerschap. Elke deelnemer werkt vanuit de eigen expertise om de eiwitshift in de praktijk te brengen. Naast het versterken van de plaats van het plantaardige aanbod in de supermarkt, in de eigen catering of op events en de communicatie daarrond, wordt de smaak bij de Vlaming ook geprikkeld door proefsessies en informatieve workshops. Verschillende partners engageren zich om te innoveren rond lokale plantaardige en alternatieve eiwitbronnen. Markt- en consumentengedragsonderzoek moet de juiste basis vormen om toekomstige acties beter te kunnen inzetten. Voor verschillende acties ontstaan er reeds interessante partnerschappen met bijvoorbeeld de kennispartners en individuele bedrijven of organisaties. Met deze acties wordt niet alleen de consument bereikt, maar ook de stakeholders in de eigen voor ketens zoals leveranciers en producenten. Zo heeft de Green Deal een katalyserend effect. Meer informatie over deze Green Deal vindt u [hier](#) (uitgangspunten, engagementen). Een geanimeerd informatiefilmpje vindt u [hier](#).

Tiende Green Deal in Vlaanderen

Green Deals zijn vrijwillige overeenkomsten tussen (privé)partners en de Vlaamse overheid om samen duurzame initiatieven na te streven, zonder de competitiviteit en een goede bedrijfsvoering in het gedrang te brengen. Het doel is om bedrijven en sectoren verder te vergroenen.

De Green Deal Eiwitshift op ons bord is de tiende Green Deal in Vlaanderen. De Green Deal Gedeelde Mobiliteit was de eerste en werd in het voorjaar van 2017 ondertekend. Daarna volgden de Green Deal Circulair Aankopen, Brouwers, Bedrijven en Biodiversiteit, Huishoudelijke Houtverwarming, Duurzame Stedelijke Logistiek, Circulair Bouwen, Natuurlijke Tuinen en Klimaatvriendelijke Koeling. Meer info over de Green Deals vindt u [hier](#).

Initiatiefnemers Green Deal Eiwitshift

Departement Omgeving, Agentschap Zorg & Gezondheid, Departement Landbouw & Visserij, KU Leuven, Next Food Chain, The Shift, UGent en het Vlaams Instituut Gezond Leven.

Deelnemers Green Deal Eiwitshift

Atelier m. Foodlab, Abinda, Aldi België, Alpro, Arteveldehogeschool, Arvesta, Barentz, Beanlife, Bio-Planet, Bond Beter Leefmilieu, BonRill, Buurtsuper.bpe, Buurtwinkels OKay, Colruyt Laagste Prijzen, Compass Group Belgium, Danone Belgium, De Hobbit, De Vegetarische Slager, Delhaize, EVA vzw, GoodPlanet Belgium, Greenway Foods, Greenyard, Het Facilitair Bedrijf, Hogeschool VIVES, IKEA Belgium, ILVO, Imperial Meat Products, Kriket, La Vie Est Belle, Lidl België & Luxemburg, Nestlé Belgilux, Peas & Beans, POM West-Vlaanderen, PXL Agro- en biotechnologie, PXL-Catering, Rikolto, SmartWithFood, Sodexo, Solucious, Stad Brugge, Stad Gent, Stad Leuven, Stad Oostende, Takeaway.com, Test Aankoop, The Chalo Company, Toerisme Vlaanderen, TOR Royal, Velt vzw, Vlaamse Beroepsvereniging van Diëtisten, VLAM & NICE, VMM, VVSG, WWF-België, Zorg Leuven.

Meer info: <https://omgeving.vlaanderen.be/green-deal-eiwitshift>

Perscontact

Brigitte Borgmans
Woordvoerder Vlaams Departement Omgeving
Gsm 0473 73 28 30
Brigitte.borgmans@vlaanderen.be